

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Sausis - January 26, 1966

Nr. 10

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Prancūzijoje premijavo lietuvišką filmą

Maskvai patiktų kita premija: bandys Argentinoje

VILNIUJ IR MASKVOJ vyksta sudėtingos varžybos dėl tarptautinio pripažinimo tarp meno ir politinės propagandos per lietuviškus kino filmus. Menas jau turi laimėjimų. Propaganda tikisi.

Tarptautiniame jaunimo filmų festivalyje (Cannes, Prancūzijoje) didžiąją premiją (Grand prix) laimėjo lietuviškas filmas "Paskutinė atostogų diena" (arba "Mergaitė ir aidas"). Filmą gamintas Vilniaus kino studijoje. Režisierius A. Žebriūnas operatorius J. Gričius. Kiek anksčiau šis filmas yra laimėjęs antrąją premiją Locarno festivaly, Šveicarijoje.

Didžiosios premijos laimėjimas Kanuose, iš daugiau kaip šimto filmų, nuostabio pačius filmo kūrėjus ir Vilniaus kultūrininkus. Vežė tą filmą į Kanus tik "laimės pabandyti", linkdami vieni kitiems, jei pasiseks, laimėti bent trečiąją premiją. Tiesa, ne patys ir vežė. "Bendrame maiše" vilniškių filmą nusivežė "didžiosios tėvynės" kinematografinių delegacija, kuriai vadovavo Kokareva iš Maskvos (kinemato-

grafijos valdybos paviršininkė).

"Paskutinės atostogų dienos" turinys beveik be politinių elementų, moralinio auklėjimo pobūdžio. Politiniai ortodoksai Vilniuje ir Maskvoje be entuziazmo priėmė žinią apie filmo laimėjimą. Jų dėmesys tuo metu sukosi apie žalakevičiaus filmą "Niekas nenorėjo mirti" (operatorius irgi J. Gričius), kurs buvo ką tik aprobuotas Maskvoje ir tuoju pradėtas rodyt Vilniuje.

Žalakevičiaus filmas vaizduoja, "kaip liaudis kovojo už tarybinę Lietuvą" — iškarpa iš Lietuvoje vykusio partizaninių - rezistencinių kovų meto. Pasklidus žinioms apie premiją Kanuose, spaudoj, lyg atsitiktinai, bet labai įsakiškai buvo pastebėta, kad to laimėjimo nebūtų, "jeigu nebūtų buvę tų, kurie nenorėjo mirti". Tai skambėjo, kaip priminimas "Paskutinės atostogų dienos" kūrėjams, kad jie nepamirštų, kam turi dėkoti už laimėjimą.

Politiniai ortodoksai ne visai laimingi ir žalakevičiaus kūriniu. Nors žalakevičius ir pasirinko temą, kuriai net neatsirado tekstą paruošti norinčių rašytojų (tas nenoras reikšmingai atitiko filmo vardą — "Niekas nenorėjo mirti"), jis turėjo tiek meninio skonio ir nuovokos, kad ne per daug išblizgino "tarybininkų" heroškumą ir ne per daug grubiai numenkino rezistentinius kovotojus. Ortodoksai, "asmens kulto" laikais įpratę matyti komunistą vaizduojamą ne kitaip, kaip dorybėmis spindintį nenugalimą pusdievį, o antibolševikinę rezistentą tik degtine permirkusį niekšą, dėl žalakevičiaus filmo kiek raukosi, bet atlaidžiai, nes tikisi, kad taip surežisuotas (paties režisieriaus ir parašytas) filmas neatbaidys užsieniečių kritikų. "Didžiosios tėvynės" kinematografijos valdytojai itin noriai vežasi šį vilniečių gaminį į Mar del Plata (Argentinoje), kur bus tarptautinis kino filmų festivalis. Jie daug mieliau matytų premijuotą šį filmą, negu

Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos valdyba baigianti savo kadenciją. Sėdi iš kairės: St. Šiaučionas, pirm. inž. Br. Nainys, J. Bobinienė, Stp. Ingaunis, Stovi: J. Vaičiūnas, inž. K. Dočkus, agr. A. Santaras, V. Šimkus, K. Avižienis ir revizijos komisijos pirm. K. Barzdukas.

PO 'TAIKOS OFENZYVOS'

TAIKOS PILIGRIMAI NEPASIEKĖ SAVO TIKSLO DEL TOS PAPRASTOS PRIEZASTIES. KAD JIE KREIPĖSI NE TUO ADRESU IR NE TA KALBA, KURI SUPRANTAMA PRIESAMS. — TAS ĖJIMAS TIK TADA PASIRODYS ESĄS TIKSLINGAS. JEI TAIKOS OFENZYVĄ PASEKTŲ NEMAZIAU ENERGINGA KARO OFENZYVA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidento Johnsono išsiųsti taikos "piligrimai" iš kelionės po pasaulį grįžo tuščiomis rankomis. Jų taikos maldos buvo maloniai sutiktos ten, kur ir be to niekas nesirengė kariauti. Iš tos pusės, iš kur pučia karo vėjas, atgarsiai buvo ne kokie. "Jei jūs nenorite kariauti, galite pasitraukti" — toks buvo atsakymas ir Maskvoje, ir Pekine, ir Hanoi. Būtų keista, jei jis skambėtų kitaip. JAV prezidento išlaikymu nėra susirūpinusi nei Maskva, nei Pekinas. Apetitas taikai atsirastų tik tada, jei kariauti būtų per sunku ir nenaujinga.

"Paskutinę atostogų dieną". Bet bus ar nebus premija, jie vistiek jausis daug laimėję, gavę progos parodyti užsieniuose gabiai pagamintą įrodinėjimą, įtikinėjantį, kad, esą, ne rusų čekistų armijos, o patys lietuviai kovojo už savo priklausomybę Maskvos valdovams. (ELTA)

Didesnio įspūdžio anai pusei gali padaryti Gynimo Sekretoriaus McNamaro prašymas papildomų kreditų karo reikalams. Kaip žinia, tam tikslui McNamara prašo šalia normalaus biudžeto dar arti 13 milijonų dolerių! Ta suma ir grąsinimu atnaujinti bombardavimą šiaurinio Vietnamo galima daugiau paveikti negu rankų taikos maldai sudėjimu. Iš viso, reikia stebėtis, kaip tokia idėja, kaip "taikos ofenzyva", galėjo kam nors ateiti į galvą. New York Times'o C. L. Sulzberger ta proga samprotuoja, kad amerikiečiai turi per mažai kantrybės meilėje, kare, ir diplomati- joje. Ir tai, esą, labai tinka Vietnamo byloje.

Kai tik šiaurinio Vietnamo bombardavimas neatnešė paliaubų, tuojau pasirodė aiškinimų, kad tuo nieko negalima atsiekti. Tie, kurie taip aiškina, užmiršta 2 pasaulinio karo patyrimą. Tąsų Vokietijos bombardavimas neatnešė greitos pergalės. 1944 metais net atrodė, kad Wehrmachtas

gavo daugiau ir geresnių ginklų negu bet kada anksčiau.

Tai, tačiau, nereiškė, kad jie atsirado bombardavimo pasėkoje, bet tik tai, kad masinis bombardavimas nesukludė jų gamybos. Tačiau jų būtų dar daugiau, jei nebūtų bombarduota. Lygiai taip pat situacija pietiniame Vietname būtų sunkesnė, jei nebūtų bombarduotas šiaurinis Vietnamas.

Nekantrumas yra yda ir diplomati- joje ir karo vedime. Taktikos pakeitimas vienoje pusėje nebūtinai turi išaukti kitą taktiką priešingoje pusėje. Už tai ir buvo sunku tikėtis, kad prezidento nutarimas su- laikyti bombardavimą tuoju pat išauktų kitą kalbą ir iš komunistų pusės. Prezidento taikos ofenzyva ir nebuvo tam skirta — aiškina Sulzbergeris. Jos tikslas buvęs išaiškinti Amerikos tikslus abejojančioms.

Taip kaip pereitų metų bombardavimas padėjo išsilaikyti pietiniame Vietname, taip jo sustabdymas sudarė sąlygas... Šešepinui atvykti į Hanoi. Atrodo, kad Sulzbergeris galvojo, kad be to sustabdymo Šešepinui būtų buvę nepatogu vykti į Hanoi. Turbūt todėl, kad ligšiolinė sovietų pagalba negalėjo sulaukyti to bombardavimo ir tik Washingtono administracijos nenoras griebtis platesnio masto bombardavimo išgelbėjo šiaurinį Vietnamą nuo didesnių nuostolių. Tokiu būdu JAV sustabdyma bombardavimą padėjo Šešepinui ir Maskvai. Kaip jie už tai atsilygins, Sulzbergeris nežino ir cituoja Churchillio žodžius: "Aš negaliu išpranašauti Rusijos tolimesnius žygius — It is a riddle wrapped in a mystery inside an enigma" (kas lietuviškai skambėtų maždaug taip: Tai viena mįslė paslaptinai įvyniota į kitą mįslę).

Na, man atrodo, kad čia nėra nei mįslės nei paslapties. Maskvai atrodo, kad amerikiečiai jaučiasi, vulgariai tariant, įkišę savo uodegą ten, kur nereikėtų. Tai kodėl juos dar daugiau nepakankinti, ypač, jei tai negresia išplisti į didesnę konfliktą?!

Sitokioje situacijoje ir

BAIGIANT KADENCIJĄ

Š. m. vasario 6 d. LB Chicago Apygarda baigia savo kadenciją ir tą dieną įvykstantis apylinkių atstovų metinis suvažiavimas išrinks naujus Apygardos vykdomuosius organus.

Apygardos valdyba, sausio 16 d. susirinkusi savo paskutiniam posėdžiui, užbaigti bėgamuosius organizacinius reikalus ir apžvelgti savo kadencijoje nueitą veiklos kelią.

LB Chicago Apygardos valdyba savo veikimo kadencijoje ypatingą dėmesį kreipė į pagrindinę lietuvių bei išlaikyti sritį — liuanistinį švietimą, konkrečiais darbais, materialine parama rėmdama liuanistinį švietimą. Apygardos valdyba, nuosirdžiai bendradarbiaudama su liuanistinių mokyklų mokytojais, tų mokyklų tėvų komitetais, suorganizavo dvi liuanistinių mokyklų moksleivių tautinių šokių ir dainų pavasario šventes, sėkmingai pravedė moksleivių lietuvių kalbos žinojimo lygiui pakelti dailiojo žodžio varžybas, išleido 3 numeris moksleiviams ir mokytojams skirtą neperiodinį leidinį "Žiburėliai", paskyrė savo kadencijos metu liuanistinėms mokykloms paremti pašalpų virš \$5,000.00, paskutiniaisiais metais Dariaus Girėno lit. mokyklai persikelti iš rūsyje buv. patalpų į tinkamas mokyklai patalpas, specialiai paskyrė \$1,500.00 paramos. Jaučiant trūkumą lit. mokykloms tautinių šokių mokytojų, 1965 m. suorganizavo tautinių šokių mokytojų kursus, kuriuos baigė 27 nauji mokytojai. Apygardos valdyba, susitarus su Margučio radio valdyba, suorganizavo Bendruomenės radio pusvalandžius, kurie įvyksta kiekvienos savaitės penktadienį. Bendruomenės radio pusvalandžiai daugiausiai yra skirti mūsų atžalynui — jaunimui ir lit. mokykloms. Liuanistiniam švietimo darbe daug sveikos iniciatyvos ir pozityvaus darbo įdėjo valdybos pirmininkas inž. Br. Nainys, kartu būdamas ir Apygardos švietimo komisijos pirmininku.

Apygardos valdyba be šių darbų, rūpinosi kultūrinei veiklai ugdyti suteikti lėšų, pravedama rugsėjo mėn. piniginių vaju, organizuodama įvairius parengimus, kurių pelnas papildydavo valdybos kasą. Pagal paskutinį kasininko inž. K. Dočkaus pranešimą, paskutinių metų kasos balansas sieks \$12,000.00.

Apygardos valdyba, visuomeniniam darbe, bendradarbiaudama su vietos ALT skyriumi, suorganizavo didelį birželinį įvykių (Nukelta į 2 psl.)

SIBIRO SKYRIUS LIETUVIŲ ARCHYVE

Kai 1940 m. bolševikai okupavo Lietuvą, jos gyventojus 1941 m. masiniai pradėjo tremti į Sibirą. Įvairia forma tas trėmimas tebevyksta iki šiai dienai.

Nuo tų masinių trėmimų pradžios šį pavasarį sueina 25 metai. Ta proga Pasaulio Lietuvių Archyvas organizuoja specialų skyrių — "Sibiro lietuviai", į kurį rinkis visa tai, kas nors iš dalies atvaizduotų tų trėmtinių kančios kelią: fotografijas, (gyvenviečių kapų, asmenų ir kt.), laiškus, iš ten gautus dalykus ir kt.

Reta šeima neturi Sibire savo artimųjų, su kuriais palaikė ar dar ir palaiko ryšius. Kas norėtų palikti istorikams medžiagos apie Sibiro kankinius, labai prašomi siųsti į organizuojamą "Sibiro Lietuviai" skyrių minėtus ar panašius dalykus šiuo adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

N. ZELANDIJOJE MIRĖ BRONIS KUZMICKAS-KUZMA

Ką tik gauta žinia, kad Naujoje Zelandijoje sausio 17 dieną staiga mirė aviacijos kapitonas Bronis Kuzma, sulaukęs 55 metų amžiaus. N. Zelandijon išvyko 1949 metais.

Liko staigios mirties priblokšta šeima: žmona Marija, duktė Gražvyda ir sūnus Audris. Lietuvoje motina, brolis Antanas ir seserys Ona, Jadvyga ir Marijė.

Gyveno 6 Thomson St., Dunedin S. W. 1, N. 2, New Zealand.

Ho Chi Minh: - Galvokite apie gražų gyvenimą po pergalės!

Šv. Antano lietuvių gimnazijos Kennebunkporte mokiniai Petras Bičiūnas ir Kazys Domkus kalėdiniame vaidinime, kurį režisavo B. Kerbelienė.

DEL ATEINANČIŲ MOKSLO METŲ ŠV. ANTANO GIMNAZIJOJ

Šv. Antano gimnazijoje žymiai daugėjant mokiniams, kyla rūpestis dėl ateinančių mokslo metų.

Šiais mokslo metais gimnazija beveik jau pripildyta. Ateinantiems mokslo metams nuo ankstyvo rudens eina prašymai priimti mokinius. Tuo labai džiaugiasi gimnazijos vadovybė. Pranciškonai nori šį auklėjimo židinį visais atžvilgiais ugdyti toliau, kad jame rastų vietos kiekvienas doras lietuvis jaunuolis, pasiryžęs siekti aukštųjų studijų.

Gimnazijos gi ugdymo pagrindas yra visuomenės dėmesys bei pasitikėjimas.

Turint prieš akis ateinančius mokslo metus, jau iš anksto reikia žinoti, kiek bus mokinių, ir apsirūpinti patalpomis, mokytojais, bendrabučio reikmenimis... Nemalonius būtų staigus užklupimas nepasiruošus. Pranciškonai jaustų gilia širdgėlą, dėl ribotų patalpų negalėdami priimti į gimnaziją nors ir vieno mokinio.

Tokiose aplinkybėse tenka prašyti, kad tie lietuviai tėvai, kurie šį rudenį mano leisti savo sūnus į šv. Antano gimnaziją, galimai

anksčiau (geriausia tuojuo) kreiptųsi į rektorių. Jiems mielai bus suteiktos visos informacijos ir duota laiko galutinai apsispręsti.

Be to, žinant kiek mokinių atvyks iš Kanados, lengviau bus galima tvarkytis su prancūzų kalba. Jau dabar laikas patirti, kiek kanadiškių tėvų leistų savo sūnus į šią gimnaziją, jeigu ateinančiais mokslo metais būtų įvesta prancūzų kalba.

Mokinių priėmimo ir kitais gimnazijos reikalais prašoma rašyti rektoriui šiuo adresu:

Rev. Father Rector
St. Anthony's High
School
Kennebunkport, Maine.

Baigiant kadenciją...

(Atkelta iš 1 psl.)

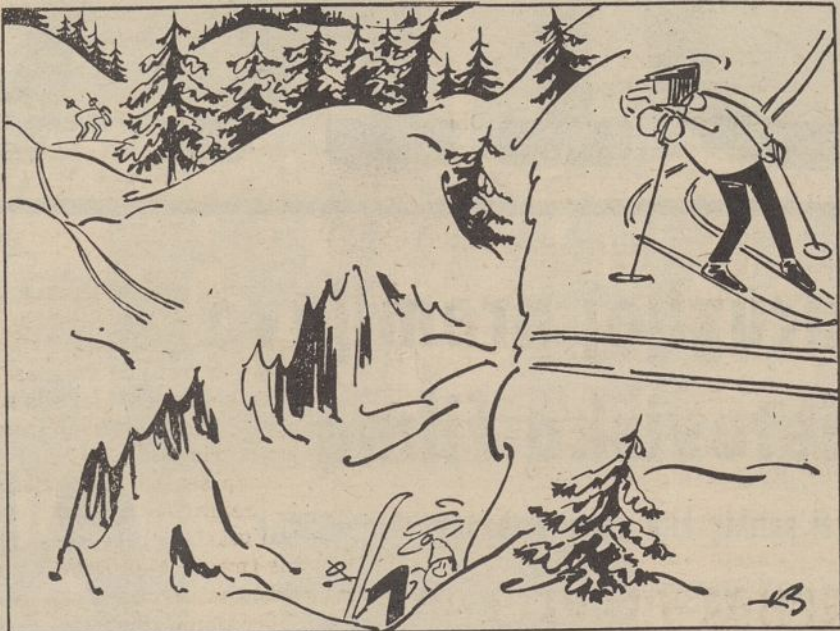
minėjimą, gausų lietuvių dalyvavimą Pavergtųjų tautų savaitės minėjime, 1965 m. pavasarį JAV Prezidentui lankantis Chicagoje, suorganizavo skaitlingą lietuvių dalyvavimą su menine programa jo sutikime, prisidėjo Chicagoje, prie Jaunimo žygiui į Jungtines Tautas organizuoti.

Dabartinė Apygardos valdyba suorganizavo įvykstančios šių metų liepos 3 d. Dainų šventės komitetą, į kurį be kitų visuomenės veikėjų, įėjo keturi valdybos nariai J. Bobinienė, agr. A. Santaras, inž. K. Dočkus ir St. Šiaučiušas.

Apygardos valdyba užbaigdama savo darbus, paskutiniame posėdyje dar papildomai paskyrė piniginių pašalpų lit. mokykloms paremti: Bridgeporto lit. mokyklai — \$100.00, Lemonto lit. mokyklai — \$100.00 ir

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp tų dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykite juos surasti.

LIETUVOS ŪKININKO PAGERBIMO DETROITE ATGARSIAI

Sausio 13 d. gautame laiške iš Valstybės departamento rašoma:

Prezidentas Johnsonas yra paprašęs mane asmeniškai atsakyti į jūsų nesenai gautą laišką apie mūsų užsienio santykius. Mes esame patenkinti, kad jūs panaudojot savo laiką atsiųsdamas mūsų nuomones (views).

Laišką pasirašo sekretoriaus padėjėjas James L. Greenfield ir kartu prideda du priedus: Statement on the Baltic States ir Captive Nations week, 1965 proclamation.

STATEMENT ON THE BALTIC STATES

As you are undoubtedly aware, self-determination for the Baltic peoples has been firmly established United States policy and a policy that this Government has never failed to keep on record before the world. We have firmly withheld recognition of the illegal annexation of these nations and their territories by the Soviet Government. The United States has, in fact, always led the nations of the Free World in the degree of consistency and thoroughness with which their policy of non-recognition has been applied. This we have done not only through the repeated enunciation of our stand by the President, the Secretary of State, and other spokesmen of this Government and through specific acts rejecting the validity of Soviet authority in the Baltic States (such as continued recognition of the diplomatic and consular representatives of the prewar Baltic States governments), but also by actively carrying this issue before world forums, particularly the United Nations General Assembly, on appropriate occasions within the framework of carefully considered plans for countering Soviet imperialism in general. Examples of our efforts to direct the pressure of world opinion against Soviet rule in the Baltic States and subjugated areas can be found in the Statements before the General Assembly of the late Ambassador Stevenson on November 25, 1961 and October 23, 1962; of Ambassador Yates on December 4, 1963; and of the late President Kennedy on September 25, 1961.

Department of State
Washington, D. C.

Assistant secretary of State
G. Mennen Williams, dėkodamas

už laišką ir rezoliuciją rašo: "Būkite tikras, kas aš rezoliucijai duosiu tinkamą įvertinimą ir kiekvieną tinkamą priemonę jai paremti".

Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus vardu atsakė į laišką Alice V. R. Smith, Chief Public Inquiries Unit Visitors Service. Ji rašo, kad adresuotas laiškas gener. sekretoriui bus atitinkamai įvertintas.

Michigano valstijos kongresmanas John D. Dingell rašo: "Sutinku su jūsų iškeltais svarbiais dalykais rezoliucijoje, kurią atsiuntėte. Dėl šios priežasties aš prisijungiau prie kitų mano kolegų remiant Pavergtųjų Tautų rezoliuciją, tikslu, kad Amerikos žmonės pilnai suprastų padėtį už geležinės uždangos ir padėtų sudaryti gaires mūsų kongresui ir vyriausybei, kad ji atkreiptų dėmesį į ypačiai prispaustas tautas už geležinės uždangos."

Kaip matote, mūsų lietuviškas judėjimas turi teigiamas reikšmes kovoje dėl krašto laisvės. Ypač valstybės departamento pareiškimas, užtikrinantis Sovietų Sąjungos okupacijos nepripažinimo Baltijos kraštu.

Maskviniai okupantai daro viską, kad tik apginti galėtų savo tarptautinį nusikaltimą laikant okupuotus kraštus. Mūsų kiekvienas iškėlimas jų nusikaltimų, jiems yra dyglys į šoną. Kelkime Maskvos imperialistinius ir kolonialistinius kėslus į tarptautinį forumą: į Jungtines Tautas ir traukime į tarptautinį teismą už kriminalinius ir genocidinius nusikaltimus.

• Neturį JAV pilietybės privalo registruotis! Kiekvienais metais sausio mėn. neturį JAV pilietybės asmenys privalo pašto įstaigoje gauti kortelės ir jas užpildžius vėl asmeniškai gražinti pašto įstaigai. Toks adresų ir tapatybės kortelės užpildymas yra privalomas ir to neatlikę yra baudžiami.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Metų metais mes žinojome ką reiškia ugnis skoniui...

Milijonai amerikiečių dabar tai žino

MAISTE IR ALUJE UGNIS IŠRYSKINA SKONĮ. Niekas kitas kaip tiesioginė ugnis išgauna sultingumą kepsniuose. Ir niekas kitas nepakeis virimo ant tiesioginės ugnies, perdavimui alui geriausį skonį iš visų dedamų priedų. Ant ugnies virtas alus yra Senojo Pasaulio tradicija. Ragauk šaltą gaivinantį Stroh's alų. Džiaukis išskirtinu ant ugnies išgautu skoniu.

Stroh's

UGNIMI IŠGAUTAS SKONIS

Br. Nemickas,
JAV LB Tarybos
Prezidiumo
Vicepirmininkas

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina; tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KONFERENCIJOS CLEVELANDE

Didžioji lietuviškųjų veiksmų konferencija atlikta, kviestųjų konferencijon veiksmų atstovai išsiskirstė visų vardu priėmus bendrą rezoliuciją, kuri ne tiek savo turiniu, kiek dvasia turės sudaryti pagrindą tolimesniam darbui. Bus konferencijos darbai patenkinti ir nepatenkinti. Patenkinta turėtų likti ta visuomenės dalis, kuriai svarbu ir kuri sielojasi bendrojo daro darba ir dirbančiųjų sutarimu. Liko tik dar užlyginti pavienių grupių, pavienių asmenų ambicijos, pasitaikę paslydimai kurtuazijos plonybėse. Iš tikrųjų, reikia pasidžiaugti ne tik visų atstovų gera valia ir sugebėjimu išlaikyti tokių konferencijų eigoje reikiamą orumą, kartu suprantant ir tų dirbančiųjų visuomenės darbą, kurie panašiose konferencijose gal dar kartais parodo reikiamo rafinuotumo, reikiamo susiorientavimo stoka.

Tiek rezoliucija, tiek kiti konferencijos darbų eigoje iškilę reikalai neliks visuomenei svetimi, nežinint to, kad konferencija kažkodėl vyko už uždarytų durų. Konferencijos durys buvo šiek tiek pravertos sekančią dieną, kai konferencijos dalyviai buvo pristatyti Clevelando visuomenei ir

kai kurie atstovai turėjo progos "tarti žodį".

* * *

Į konferenciją atvykus įvairių veiksmų atstovams, progų susitikti, pasitarti ir paposėdžiauti susidarė ir atskirų organizacijų bei grupių atstovams. Dviejų dienų bėgyje, kiek tik atliko laiko iš konferencijos, posėdžiavo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir Vilties Draugijos valdybos. Be to, tautinės minties žmonėms susitikti ir pasinformuoti buvo sudarytos sąlygos K. S. Karpius namuose, kur susirinko apie 40 svečių.

ALTS ir Vilties draugijos valdybų bendri posėdžiai buvo našūs, prasmingi ir naudingi tolimiesiems abiejų organizacijų darbui, kruopščiai ir nuodugniai išsiaiškinus abi organizacijas liečiančius klausimus. Be abejo, visų pasitarimų centre buvo Dirva, leidyklos finansinis stovis ir tolimesni užsimojimai.

Šioje vietoje nesuklysimė pasakyti, kad abi valdybos, atsižvelgiant į joms uždėtus labai reikšmingus darbus, ne vien tik posėdžiu, reikalaujamas uždavinys, dirba labai glaudžiai ir pilno pasitikėjimo bei sutarimo dvasioje.

sovietų pasiuntinybėje Kaune, o Krenliuje, kiek man žinoma, nesiderina su tikrove.

1941 m. rodosi, kovo mėnesyje man teko susitikti ir pasikalbėti su tuometiniu sveikatos ministeriu-komisaru dr. Kaganu.

Plačiau pasikalbėjus dr. Kaganas, gana susijaudinęs, staiga pradėjo man pasakoti, kad jis esąs seniausias Lietuvos komunistas. Jam tekę pergyventi įvairių įtarinėjimų ir įžeidinėjimų ir štai dabar jis turis netikėtai nusišalinti jaunesniems, bet jų klausyti, net jų bijoti. Už tai kas dabar dedasi Lietuvoje, esą kalėti ne senesnieji Lietuvos komunistai, o tie jaunesnieji (paminėjo net tris pavardes).

Tarp senesniųjų ir jaunesniųjų Lietuvos komunistų nesutariai prasidėjo parenkant kandidatus į ministerius. Dėlto ir vyriausybės sudarymas užsitęsęs.

Senesnieji Lietuvos komunistai, buvę nusistatę laikytis nuosaikios linijos, o jaunesnieji, palaikomi rusų, siūlė laikytis griežtos linijos, todėl kandidatai į ministerius jie siūlė žmones silpnavačius, be nusistatymo, kurie būtų akli partijos reikalavimų vykdytojai.

Kaip matome, pagal dr. Kaganą pasakojimą, kandidatus į ministerius parinko Lietuvos komunistai, bendradarbiaujant su sovietų pasiuntinybe Kaune. Ar Krenlius tvirtino vyriausybės sąstatą, ar užteko jo įgaliojimo Dekanazovo, tai yra antraeilis, mūsų polemikos neliečiąs, dalykas.

Kaip matome aš rašau apie tai, ką pats mačiau bei girdėjau iš dr. K. Griniaus bei dr. Kaganą, o p. V. Mašalaitis remiasi spėliojimais ir prielaidomis.

P. Žilys
Chicago, Ill.

'Aukso žąsis' Detroite

Po "Aukso Žąsies" apsilankymo Clevelande, spaudoje buvo išreikštas apgailestavimas: žiūrovai tikėjosi stebuklo, o tokio nesulaukė. Jeigu šis nusiavimas liečia demonstravimo kokybę, rengėjai bus užsitarinę geros pylos, kad tokio didelio darbo nesugebėjo Clevelando visuomenei deramai pristatyti. Filmo operatoriai aiškina, kad salė, kurioje "Aukso Žąsis" buvo rodoma, yra žinoma savo bloga akustika. Savaine kyla klausimas: kodėl tokia salė buvo pasirinkta?

Jeigu tačiau nusivilta pačiu filmu, įdomu būtų žinoti, kokio stebuklo clevelandiečiai tikėjosi? Ar kad lietuviai aktorai, pirmą kartą sukdami filmą, pralenktų oskarais apdovanotą pasakymeistrą Walt Disney?

Laukė stebuklo ir Detroitas. Laukė ir sulaukė. Nes pats faktas, kad išsivijoje gimė pirmas lietuviškas filmas, yra pakankamas stebuklas.

Pažanga, aišku, visados yra geistina. Tačiau "Aukso Žąsis" jau ir dabar gali drąsiai varžytis kad ir su tokiu "Rumpelstilzchen", neseniai prabėgusiu per Amerikos kino teatrų. Gi su Walt Disney varžybų -- dar tektų palūkti. Lietuviškas filmas tiktai padaigos kalasi. Niekas nesistebi, kai viščiukas gaidžiui negieda. Stebisi iš tų, kurie to tikisi.

Aktorių vaidyba detroitiečiams labai patiko. Mums atrodo, kad išsivijoje sunkiu būdu sudaryti tinkamesnį vaidintojų ansamblį. Sakysime, Kazys Vasilauskas (Fortunatas) arba Stasys Pilka (Admirolas) atrodė, lyg iš pasakų knygos atgiję personažai.

Dirvoje buvo atspausdintas filmo aktorių palyginimas su aktorais, vaidinusiiais "Aukso Žąsies" spektaklyje prieš kelis metus. Gal scenoje šis veikalas buvo puikiai suvaidintas. To dyvo mums neteko regėti. Gerai, kad rašančiam liko tokie gyvi ir tokie smulkūs vaidinimo prisiminimai. Tačiau negerai, kai puokštė gėlių buvusiems vaidintojams taip akivaizdžiai dedama -- dabartinių sąskaiton, Niekas negiria velionio šitokiais būdais: "Amžinatilis buvo gerai žmogus: ne toks, kaip, štai, Jonas, kuris prie medžio stovi"... Tokiu atveju vis tiek geriau einasi Jonui: jis dar gyvas, jis dar stovi, jam gal dar Dievas ilgą amžių bus pasakyęs.

Sentimentai praeičiai yra gražūs jausmai, bet drauge ir pavojingi, nes pro juos nesimato dabarties gerųjų privalumų.

Tiesa, yra vaikų, kuriems neįmanoma naujo žaislo įsiūlyti.

Geru keliu

P. Stravinskas

1963 gegužės 24 d. Dirvoje (str. "Optimizmas ir kantrybė") esu pareiškęs savo tvirtą įsitikinimą, kad tada dar susiskaldžiusios (laisvinimo darbe) mūsų politinės grupės supras to susiskaldymo žala ir visos sąjungos savo jėgas bendram laisvinimo darbui VLIKo, mūsų tautos atstovybėje; reikia tik visiems turėti optimizmo ir kantrybės.

Šio laikraščio 1963.VI.12 d. laidoje (str. "Organizacija") esu pastebėjęs, kad mes turime visai gerą laisvinimo organizaciją, kurią sudaro šie pagrindiniai mūsų laisvinimo veiksniai: 1) Lietuvių Bendruomenė, atstovaujanti lietuviškąją išeiviją, 2) Altas, dirbąs laisvinimo darbą JAV lietuvių vardu (lyg ir pavaduodamas šia JAV LB), 3) Vilkas, atstovaująs Lietuvos valstybinę tautą (body politic prasme), 4) Lietuvos diplomatai (su jų šefu priešaky), atstovaują (įstatymo ribose) Lietuvos valstybę ir 5) Lietuvos Laisvės Komitetas (LLK), kuriame Liet. laisvinimo darbą dirba mūsų stiprios politinės jėgos.

Tenai kėliau mintį, kad šie laisvinimo veiksniai glaudžiau bendradarbiautų, šauktų savo konferencijas, ir tai ne tik progoms pasitaikius (atsitiktinai), o reguliariai, pagal tam paruoštasias ir priimtasias taisykles.

Šiandien, kaip matome, jau išsipildžiusi toji ne tik mano, bet, tikiuosi, ir didelės daugumos kitų lietuvių turėtoji geroji viltis dėl visų mūsų politinių grupių susijungimo bendrajam darbui VLIKo, kaip mūsų tautos atstovybėje.

VLIKas, kiek persitvarkęs savo organizacinę struktūrą, jau antrieji metai veikia, sutelkus jame savo jėgas ne tik daliai, o visoms mūsų politinėms ir rezistencinėms grupėms.

Pasitvirtino mintis ir dėl laisvinimo veiksmų tarpusavio bendradarbiavimo.

Štai, š. m. sausio 22 ir 23 d., Clevelande, posėdžiavo visų penkių aukščiau minėtųjų mūsų laisvinimo veiksmų atstovai.

Jų pasitarimai, kaip buvo pranešta sausio 23 d. spaudos konferencijoje, vyko labai sklandžiai, tarpusavio pasitikėjimo dvasioje. Vienbalsiai buvo priimtas ir jų visų nutarimas aktualiais laisvinimo ir kitais klausimais (jis, tikiuosi, bus paskelbtas ištisai mūsų spaudoje).

Malonu buvo stebėti ir visų tų veiksmų pasitarimo dalyvių (taip pat ir svečių) gerąsias nuotakas ir draugišką atmosferą, taip pat ir PLB valdybos bei abiejų Clevelando LB skyrių valdybų suruoštamą pobūvyje (vaišėse) pasitarimo dalyviams pagerbti, PLB vice-pirmininko inž. A. Nasvyčio namuose ir bute. Gavosi įspūdis, kad tokioje atmosferoje yra galimas tikrai pozityvus, kūrybinis bendrasis tautos laisvinimo ir lietuviybės išlaikymo darbas.

Tą liudijo taip pat ir minėtoji spaudos konferencija (1,23), baigus veiksmų pasitarimus. Konferencijoje pasisakė visų laisvinimo veiksmų atstovai, pabrėždami visų veiksmų sutarimą ir vienybę kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Nuoširdžiai džiaugdamiesi tuo gražiu mūsų laisvinimo veiksmų sutarimu ir bendradarbiavimu, turėtume betgi atvirai, žinoma, gera valia, pasisakyti dar ir dėl kaikiurių pastebėtų netobulumų ir klaidų (tegu ir nedidelių) bendrame darbe.

1) Pirmiausia, reikia sutikti su Dirvos 1963.VI.12 d. vedamojo mintimi, kad, organizuojant tokius veiksmų pasitarimus, reikėtų organizatoriams iš anksto mūsų spaudą painformuoti, kas tuose pasitarimuose bus svarstoma. Išimčių, žinoma, gali būti, bet tik esant pateisinamam pagrindui, kai kokio klausimo negalima nagrinėti viešai. Bet šiuo pastaruoju atveju (sausio 22-23 d. pasitarime), kaip paaiškėjo spaudos konferencijoje, rodos, gi nebuvo jokių pasispyčių. Todėl pasitarimo darbotvarkė vis dėlto galėjo būti iš anksto spaudai pranešta. Spauda numatytas svar-

tyti klausimais tada gi galėtų daugiau pasisakyti, duoti savo sugestijų, minčių. Spauda -- tai visuomenės balsas, ir su ja reikia skaitytis.

2) Antra, veiksmų pasitarimas, pasirodo, vykęs, kaip sako, uždaromis durimis, labai slaptai... Teko girdėti, kad į jį nebuvo įsileisti net dviejų VLIKo organizacijų CV pirmininkai. Tiesiog sunku prileisti, kad tai buvo padaryta visų pasitarimo dalyvių valia ar pritarimu. VLIKą sudaro mūsų politinės organizacijos, o jų vyriausiosios galvos laikomos kažkokiais įtartinais asmenimis, kuriems negalima net pasiklaudyti, kas kalbama ir tariama veiksmų atstovų pasitarime. Tai nesuipratimas, kuris neturėtų pasikartoti ateityje.

3) Toliau, spaudos konferencijoje paaiškėjo, kad Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas veiksmų pasitarime dalyvavo tik patariamuoju balsu. Kodėl? Diplomatinė tarnyba vis dėlto yra labai svarbus laisvinimo veiksnys, todėl jos atstovas veiksmų pasitarime turėtų dalyvauti sprendžiamuoju balsu.

4) Naujienos savo 1966.VI.12 d. vedamajame apgailestaudamos praneša, kad veiksmų pasitarimą

sumanė ir nutarė sušaukti tik VLIKas su PLB. Kiti trys veiksniai (Liet. diplomatinė tarnyba, ALTas ir LLK) buvę į tą pasitarimą tikrai "pakviesti"... Tai irgi negerai. Tokie pasitarimai turėtų būti šaukiami visų laisvinimo veiksmų bendru išankstiniu nutarimu, ne tikai dviejų (iš penkių). Žinoma, labai geru, kad tie kiti (tikai "pakviestieji") veiksniai dėl to neišsiskaldžia, nesispyrioja, į šaukiamą pasitarimą atvyksta, bet ateityje gali atsitikti ir kitaip. Todėl ateityje tenebūna kartojama ir ši klaida.

Tų kelių pastabų pasitarimo organizatoriams gal ir užteks. Jos yra geros valios, ir tikiuosi, kad palieštieji dėl to neužpyks.

Nežinrnt tų čia paminėtų klaidų ar netobulumų, reikia vis dėlto pasakyti, kad mūsų laisvinimo darbas šiandien yra geros vėžės, kad jis vyksta tvarkingai, kad einama geru keliu.

Dėl veiksmų pasitarimuose pasitaikiusių nesusiorientavimų norėtusi pasiūlyti toliau juos organizuoti pagal visų veiksmų pasitarimo dalyvių ir priimtas šias taisykles, ką esu kėlęs jau ir anksčiau Dirvos 1963.VI.12 d. laidoje. Tada bus tie pasitarimai dar tvarkingesni ir nepasitaikys nemalonių klaidų.

Los Angeles lietuvių dažnų parengimų pranešėjos Birutė Kazlauskaitė ir Danguolė Razutytė.

L. Kančausko nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowka, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

Jie beveik liguistai tašo vis tą patį nušiuosį meškiną.

L. K.
Detroit

Rašau ką mačiau ir girdėjau

Dirvos sausio 10 d. numeryje tilpo p. V. Mašalaitis straipsnis "Kas pasiūlė J. Paleckio kandidatūrą?", kuriame padaryta keletas pastabų dėl mano straipsnio "Kaip iškilo Justas Paleckis" tilpusio 1965 m. gruodžio 5 d. Dirvoje.

Dėl p. V. Mašalaitis padarytų pastabų, skaitau reikalingu patiekti keletą paaiškinimų.

1. Ponas V. Mašalaitis, pacitavęs iš mano straipsnio tai, ką mums papasakojo dr. K. Grinius apie J. Paleckio kandidatūros iškilimą, rašo: "Šie p. Žilio teigimai toli prasilenkia su tikrove." Taip teigdamas p. V. Mašalaitis skelkia pirmame žingsnyje, jog aš nuo savęs nieko neteigiū, o tik atpasakoju įvyki taip, kaip apie jį mums papasakojo dr. K. Grinius.

2. Ponas V. Mašalaitis rašo, kad aš nutyliu svarbiausią aplinkybę: kas gi konkrečiai pasiūlė sovietų pasiuntinybei Kaune Paleckio kandidatūrą, palikdamas tatau pačiam straipsnio skaitytojui spėti.

Kadangi tos paslapties aš tiksliai nežinau, tai parašiau apie ją taip, kaip pasakoję dr. K. Grinius. Jeigu p. V. Mašalaitis paslaptį geriau žino, negu dr. Grinius, tai be jokių spėliojimų ir išvedžiojimų turėtų ją atskleisti -- pasakyti skaitytojams.

3. Ponas V. Mašalaitis rašo: "P. Žilys rašo, kad dr. K. Grinius kalbėjo "savųjų" tarpe, atseit liaudininkų ir t. t." Šis p. V. Mašalaitis teigimas tikrai visai prasilenkia su tikrove. Jeigu pasikalbėjimas būtų vykęs su liaudininkais, tai būtų pasakytas su savaisiais, o su bendraminčiais.

Tikrovėje mūsų pasikalbėjimo metu su dr. K. Griniu, savaisiais buvo vadinami visi lietuviai --

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė dalyvaus didžiajame koncerte Chicagoje sausio 30 d., kurio visas pelnas skiriamas Jaunimo Centro Namų fortepiono pirkimui.

DIDŽIOJO KONCERTO REIKALU

Jau per daugelį metų be-
maž visos liet. organizaci-
jos pakartotinai nusiskys-
davo mums, kad Jaunimo
Centro didžioji salė neturi
padoraus fortepiono. Pas-
kutinių metų pabaigoje
buvo sudarytas komitetas,
kuris nutarė pirkti gerą
Steinweg fortepioną. Toks
forteponas buvo užsakytas
Vokietijoje ir jau yra atė-
jęs A. Leparskio, 6134 W.
Roosevelt Rd., Oak Park,
Illinois rūpesčiu.

Šio mėnesio 30 d., 4 v. v.
yra ruošiamas Didysis Kon-

certas, kurio programą iš-
pildys E. Kuprevičiūtė, D.
Stankaitytė, A. Kuprevi-
čius, S. Baranauskas, A.
Kučiūnas. Koncerto visas
pelnas skiriamas fortepio-
no pirkimui. Bet Jūs gerai
suprantate, kad gauto pel-
no iš koncerto neužteks
įmokėjimui. Forteponas
kainuoja 4,400 dol. Mes
drįstame kreiptis į visas
organizacijas ir prašyti pa-
galbos. Vienas klavišas kai-
nuoja 50 dol. Būtų net sa-
votiškai simboliška ir pras-
minga, jeigu ir Jūsų orga-
nizacija arba atskiri asme-
nys nupirktų vieną klavi-
šą ir pasidarytų fortepiono

BALFO VEIKLA 1965 METAIS

Pagal įstatus Balfio apyskai-
tiniai metai prideda ir baigia-
si liepos 1 d. Lietuviai yra la-
biau įpratę subalansuoti darbą
kalendoriniais metais, daugelis
įstaigų bei organizacijų prašo
davinių už kalendorinius metus,
todėl Balfio Centrui tenka suda-
ryti dvi apyskaitas: už fiskali-
nius ir už kalendorinius metus.
Tos apyskaitos dažnai būna šiek-
tel skirtingos, tačiau Balfio me-
tinis balansas beveik nusistovė-
jo prie 100,000 dolerių pinigais
ir apie tiek pat dolerių gėrybė-
mis.

BALFO 1965 METŲ PAJAMOS

Praeitais metais Balfio Centras
turėjo 100,671 dol. pajamų, ku-
rios susidarė iš trijų šaltinių.

Apie 57,000 buvo suaukota gry-
nai šalpai, Balfio Centro Valdy-
bos nuožiūrai, 28,206 dolerių bu-
vo prisiųsta su pageidavimu juos
perduoti Vasario 16 gimnazijai
Vokietijoje, 9,630 dolerių buvo
aukotojų skirta Saleziečių gim-
nazijai, mažesnės sumos taip pat
buvo aukojamos senukams, TB
ligoniams, ar paskiriems karo
invalidams, moksleiviams, vete-
ranams. Trečioji Balfio pajamų
kategorija buvo: nario mokes-
čiai (1,198 dol.) nuošimčiai, pa-
jamos už parduotus atlaikus ir
panašiai.

Šalia pinigų Balfio Centran bu-
vo sugabenta ar paštu prisiųsta
įvairių gėrybių: gerai atrinktų
rūbų, knygų, patefono plokštelių,
vaikams žaislų, vaistų, net įvai-
rių aparatų, frankų, indų ir vie-
na dar gera gitara. Balfio Cent-
ras viską su dėkingumu priė-
mė ir visad rado kur ir kaip
tas gėrybes sunaudoti.

BALFAS IŠLEIDO DAUGIAU NEI GAVO

1965 metais Balfio darbams ne-
užteko pajamų: buvo išleista
102,292 doleriai, 1,621 doleris
daugiau nei gauta. Skirtumą te-

sponsoriumi.

T. Jonas Kubilius,
J. Centro pirmininkas

ko padengti iš 1964 metų lieka-
nos.

Visai natūralu, kad Balfas pa-
gerbė (be jokio atlyginimo) au-
kotojų valią ir nominuotas sumas
persuntė kam jos buvo skirtos.
Vasario 16 gimnazijai buvo su-
aukota 28,206 doleriai, o Balfas
nusiuntė 36,806, taigi, pridėjo
"savo" ... 8,600. Tie pinigai bu-
vo skirti išimtinai mokinių maiti-
mui, išlaikymui, ne statyboms.
Saleziečių gimnazijai nusiųsta
tam tikslui suaukoti 9,630 dolo-
riai ir dar iš Balfio kasos pridė-
ta 1,250 dol., viso -- 10,880 dol.

Balfio Centras gavo ir patenki-
no 321 prašymą siuntiniams į
Lietuvą, Sibirą. Tiems naujų me-
džiagų siuntiniams buvo išleista
22,015 dolerių grynais pinigais.

Iš Lenkijos buvo gauta apie
1,500 prašymų, patenkinta tik 716,
nes daugelis prašymų atrodė len-
kų (lietuviškai) rašyti, arba aiš-
kiaai apgaulingi, pertankiai rašo-
mi. Pažymėtina, kad daugelį pra-
šymų iš Lenkijos Balfas gauna
per tarpininkus, bet didžioji da-
lis pasiekia betarpiiai. Lenkai taip
pat neglosto tų, kurie gauna siun-
tinius iš užsienio, bet mūsų šel-
piamieji yra tiek neturtingi, tiek
nuglostyti, kad jokių bausmių ne-
bebijo. Beveik tas pats pasakytina
ir apie Balfio šelpiamuosius
sovietinėje vergijoje.

Per 1965 metus Balfas išsiuntė
viso 1,199 individualias siuntas,
kurių vertė siekia 55,000 dolerių.
Be rūbų buvo dar 67 vaistų siun-
tiniai ir 93 su knygomis.

Balfas teikė paramą ir grynais
pinigais, siųsdamas juos čekiais,
kuriuos pasaulio bankai mielai
išmokėdavo šelpiamiesiems.
Balfio čekiai ėjo į daugelį pasaui-
lio kraštų. Grynais pinigais šal-
pai buvo išleista 86,182 dol. Čia
įeina sumos, pasiųstos mokyk-
loms, prieglaudoms, apmokėji-
mui už siuntas ir pan. Vokietij-
jos tremtiniais be 49 siuntinių
nusiųsta 5,628 dol., Kolumbijos
lietuviams 1,060, JAV -- 1,212
dol., į kitus kraštus -- po ma-
žiau.

1965 metais Balfas ne tik da-
rė imigracijos dokumentus, bet
daugeliui skolino ir kelionpi-
nigius, tik bėda, kad atvykusieji
nenori tų pinigų bent dalimis grą-

žinti. Tai gasdina Centro Valdy-
bą naujas paskolas kelionėms be-
svarstant.

Ne viena duona žmogus gyvas.
Todėl Balfas šelpiamiesiems, jei
tik gavo jų prašymus, užsakė
įvairius lietuviškus laikraščius,
apmokėdamas per šimtą prenu-
meratų.

METUS BAIGIANT

Reikia pasidžiaugti, kad JAV
lietuviai dar tebėra duosntis savo
varguoliams, kurių dažnai nė ne-
pažįsta. Nežiūrint įvairių vajų
ir kritikos, suaukota tik 5,000
dolerių mažiau nei 1964 metais.

1964 metais JAV lankėsi pats
Vasario 16 gimnazijos direktorius
ir tada susirinko vien statybai
per 20,000 dolerių, o 1965 metais
tik gimnazijos rėmėjai aukojo ir
rinko labai nepalankios kritikos
ir priekaištų atmosferoje.

Antra Balfio 1965 metų proble-
ma buvo skyriuose, kur gana
sunku surasti naujas vadovybes,
o senosios skundžiasi pavargu-
sios.

Pagrindinis dabartinis Balfio
uždavinys vis dar tebėra: kaip
galima stipriau paremti Sibiro
tremtinius ir okupacijos kanki-
nius. Čia vėl negalima aukoto-
jams perduoti nei jų prašymų,
nei karštos padėkos. Aukotojai
turi pasitikėti Balfio vadovybe,
kuri turi visus davinius ir šia
proga reiškia visiems aukoto-
jams šelpiamųjų vardu nuoširdų
Ačiū.

Balfio 1965 metų apyskaitų deta-
les galima gauti Centre ar pas
direktorių. Fiskalinių metų
apyskaitos pateikiamos Balfio
seimams ir siuntinėjamoms vi-
siems Balfio skyriams.

Kun, L. Jankus
Balfio Reikalų Vedėjas

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

IVAIRIAUSIU IŠDIRBINIU TVOROS. STOGELIAI IR KITI
MODERNŲ NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais: LU 5-6291 bet kuriuo laiku

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2439 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Telef. WA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siun-
tinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. French Cognac 5th — 4.39
2. Armagnac Imp. French Brandy.... 5th — 4.39
3. Skaidrioji 80 proof 5th — 3.19
4. Zubrovka 100 proof 5th — 4.75

5. Import. Bordeaux Wine 5th — 0.98
6. Import. Riccadonna Vermouth Bott. — 1.29
7. Import. Napoleon Vermouth Bott. — 1.19

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų
maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PASKUTINIS ŠŪVIS

PAULIUS ŽIČKUS

(2)

Miškas paslėpė vyrus. Vos tik dingo už pirmųjų me-
džių, nebesigirdėjo net užminamų sudžiuvusių medžių
šukelių ar lapų šlamėjimo, nes jie buvo pratę eiti katės
žingsniu.

Ėjo žvalgydamiesi, bet tyliai ir greitai. Kartas nuo
karto sustodavo, pasiklausydavo ir vėl ėjo. Žingsniai bu-
vo greitai. Jie žinojo, jeigu rusai pasivys, nebebus jokio
išsigelbėjimo. Tačiau skubėjimas irgi nieko gero neza-
dėjo. Saulė jau buvo pasislėpusi už miško medžių. Iki vi-
siškos tamsos galėjo būti arti valandos. Jau artėjo į miš-
ko prakraštį, upė buvo visai netoli. Čia kiekvienas žingsnis
turėjo būti dar atsargesnis, o akys matyti net uodą, pasi-
slėpusi po medžio lapu. Jie mažino greitį, daugiau žvalgėsi
ir klausėsi. Pro retesnius medžius jau matėsi laukas, pa-
dengtas žaliais rugių želmenimis. Nekurios želmenų vir-
šūnės buvo storesnės, nes jose jau suposi pirmieji varpų
kontūrai. Miško pakraštį, pagal Petro ženklą, vyrai sus-
tojo. Jie dairėsi ir klausėsi. Nebuvo jokio kito garso,
tik tas neaiškus žemės virpėjimas. Rugių laukas buvo
negyvas. Tačiau žemės virpėjimą po kojomis jie aiškiai
juto, jis jiems buvo pažįstamas: tai tankų motorų užė-
sys. Pagal garsą, jie turėjo būti nebetoli.

— Kaip manot, vyrai? — prabylo Petras. — Leidžia-
mės per rugių lauką bėgti, ar gulame ir šliaužiame?

— Šliaužti negalime, — sako Jonas. — Viena — ne-
bėra laiko, o antra — šliaužiant rugių želmenys judės ir
būsim matomi iš toliausiai. Tuo tik prarasime laiką.

— Perbėgimais po 50 metrų, — komanduoja Pet-
ras. — Jeigu pradės šaudyti, perbėgimus trumpinti. Pir-
myn!

Pasileido vyrai žaliuojančių rugių lauką. Bėgti buvo
sunku, nes rugiai buvo tankūs. Jie padarė eilę perbėgimų,
bet visur buvo dar tylu ir ramu. Tik tas žemės virpėji-
mas buvo juntamas kiek daugiau. Jie artėjo prie upės.
Nuo bėgimo, šovinių bei granatų svorio vyrų veidai buvo
įraudę. Svoris tempė prie žemės ir kai kuriems jau rodėsi
prakaito lašai. Jie bėgo, krito ir po kelių sekundžių vėl
kilo ir bėgo. Sukalė kulkosvaidis ar automatas. Vyrai
krito į rugius. Bėgdamai net nesuvokė iš kur šaudė. Kai
sukrito, nutilo ir šaudymas. Už siauros pievos vėl rugių
laukas. Jie skubėjo į jį. Petras atsisugo atgal.

— Greičiau vyrai, — suriko Petras, ir pats metėsi
pirmyn.

Iki miško dar buvo geras atstumas. Užpakaly ir šo-
nuose tratėjo kulkosvaidžiai ir automatai. Kulkos zvimbė
virš jų galvų. Šalia Petro pakilo vyrai ir, lyg malūno spar-
nais apsukę rankomis, sukruto vietoje. Petras ir kiti
trumpino ir greitino šuolius. Kiek dešiniau pasigirdo
šauksmas. Po sekundės ar kelių — sproginas. Vyro galva
išišoko gabalais. Andrius užmetė žvilgsnį į kovą baigusį
draugą ir pašoko pirmyn. Susmuko ir Andrius. Besilei-
džiančios saulės spinduliai žaidė jo kraujuotam veide.

Tanketės sustojo pakrantėje. Iš vamzdžių žybčiojo
ugnies liepsnelės. Vyrai nebandė atsisaukdyti, jie veržėsi
pirmyn. Miškas buvo dar toli. Reikėjo skubėti. Bet iš
miško pasirodė rusų kareiviai ir atidengė ugnį. Partizanai
krito ir pradėjo atsisaukdyti. Po pirmųjų jų salvių kelio-
lika rusų kareivių krito kulų pakirsti. Petras matė, kad

jie apsupti iš visų pusių. Įsakė šliaužiant sudaryti pus-
lankį ir veržiantis pirmyn kovoti iki paskutinio šovinio.
Šovinius baigus, naudoti granatas, bet tik kai rusų ka-
reiviai priartės. Paskutinįjį granatą — sau.

Pirmoji sutelktinė ugnis nukirto keletą desėtkų su-
pančių rusų kareivių. Likusieji metėsi atgal. Vyrai gu-
lėjo rugiuose ir sekė priešą judesius. Priešas šaudė, kul-
kos zvimbė virš galvų. Staiga pasigirdo rusiški keiksmai
ir šaukimas nešaudyti į savuosius. Partizanai to ir laukė.
Tuo pasinaudodami jie padarė keletą šuolių. Šaudė iš vi-
sur, bet ne iš miško. Jie šliaužė miško link. Pastebėjo,
kad ir kareiviai iš visų pusių irgi slenka miško link.
Petras suvokė greitai: jie bus spaudžiami nuo miško
atgal į paupį. Antroje upės pusėje tanketės ir kareivių
daliniai. Aišku, čia juos pribaišs. Vienintelis išsigelbėji-
mas buvo tamsa. Saulė jau buvo nusileidusi ir juodi de-
besys dengė raudoną, tamsėjančią pašvaistę. Kareiviai
nesnaudė, norėjo išnaudoti paskutinius dienos likučius ir
užbaigti partizanų būrio likvidavimą. Jie šaudė dar smar-
kiaiau.

— Nebešaudyt, kol priešas pradės perbėgimus, —
stabdė vyrus Petras.

Partizanų žiede pasigirdo išgastingas "Dieve!" Su-
šuko Jokūbas, kai šalia jo kulka užmušė dar vieną par-
tizaną.

Šaudymas kiek aptilo, o iš miško staigiu šuoliu me-
tėsi kokia šimtinė kareivių. Partizanai pastitiko automatų
ugnimi. Kareiviai krito rugių laukan. Dauguma iš jų ne-
bepakilo. Partizanai gindamiesi vis šliaužė miško link.
Mažiausias priešų judesys buvo sutinkamas smarkia ug-
nimi. Priešas nebedarė perbėgimų, o šliaužė jų link. Į
kiekvieną rugių sujudėjimą krito kulkos. Tamsėjo, bet
tuo pačiu ir šūviai nebebuvo tokie taiklūs.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Vilties Draugijos Valba** kartu su ALT S-gos Clevelando skyriaus valdyba sausio 22 d. K. S. Karpiaus namuose suruošė pobūvį, kuriame dalyvavo i konferenciją atvykę PLB pirm. Juozas Bačiūnas su ponia. ALT S-gos valdybos nariai iš Chicagos, Vilties draugijos valdyba, ALT S-gos Clevelando sk. nariai ir Dirvos tarnautojai.

Pobūvio metu, kuriame dalyvavo arti 40 žmonių, buvo pasidalinta mintimis ir informacijomis apie konferencijos eigą bei tautinės srovės organizacijų aktualiais klausimais.

• **L. S. S. Clevelando valdyba** kviečia visus studentus dalyvauti L. S. S. bendrame susirinkime, kuris įvyks sausio 28 d. (penktadienį), 8 val. vakaro, Studentų Kavinėje, 10908 Magnolia Dr.

Bus diskutuojamas Lapkričio 13 d. žygis. Naujoji valdyba aptars sekantiems metams numatytus planus. Po to turėsime pasilinksminimą.

• **Andrius Raulinaitis**, skulpt. Vytauto ir Aldonos Raulinaičių sūnus, slidinėdamas nusilaužė koją ir paguldytas į Huron Rd. ligoninę dr. Vl. Ramanausko priežiūroje.

• Tradicinis ALT S-gos Clevelando skyriaus rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks vasario 12 d., 7 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose — Magnolia Dr. Programoje — filmo demonstravimas apie prezidento Antano Smetonos gyvenimą ir veiklą Amerikoje ir laidojimo iškilmės.

Po programos — vaišės. Minėjime kviečiami dalyvauti ALT S-gos skyriaus nariai su šeimomis, Korp! Neo-Lithuania nariai ir Clevelando visuomenė.

Rimgaudas Gulbinas Pabaltijo Savaitės koordinatorius

Sausio mėnesio 27-31 dienomis Baldwin-Wallace College skelbia "Baltic Nations Week." Visą tos savaitės programą tvarko ir koordinuoja jaunas lietuvis studentas Rimgaudas Gulbinas. Šis įvykis yra ruošiamas jo iniciatyva.

"Baltic Nations Week" yra tik dalis mėnesinės programos, pavadintos "Emphasis International." Programos tikslas yra susipažinti ir išnagrinėti kitų tautų kultūras ir surišti jų skirtumus ir panašumus su individualaus žmogaus reikšme tų kultūrų puoselėjime. Nagrinėjimas vyks įvairiais būdais ir įvairiomis priemonėmis. Bus rodomos filmos, liaudies dainos ir šokiai, ir taip pat bus parodos ir diskusijos. Nagrinėjimas nebus apribotas vien tik kultūros ribose, bet palies politinius klausimus. Be abejo, iškilis ir pavergtos Lietuvos klausimas, kurį patieks Rimgaudas Gulbinas, panaudodamas gerą progą supažindinti nors ir mažą Amerikos studentijos dalį

• **Tėvynės Garsų** radijo valandėlė, vadovaujama Juozo Stempušio, savo sausio 21 d. programą paskyrė Klaipėdos bei Lietuvos pajūrio prisiminimui. Specialiai parinkti muzikos kūriniai su žodinėmis įtarpomis nukėlė klausytojus ne į istorinių datų ir pavienių asmenų pavardžių kartojimų seansų, bet į kultūringą ir klausytis malonią nuotaką. Į tą "Marių Pasaką", kurią taip prasmingai atpasakoja P. Babickas savo baladėje.

Jūra Gailiūšytė pabėrė eilę aktualijų apie Jaunimo Kongreso paruošiamųjų darbų eigą, gi pasaulinių ir vietos žinių atranka kruopšti ir gyva, dalimis perduodama tiesiai iš įvykio vietos juostelėje.

Valanda prabėgo greit tebe lietuviškos muzikos, aktualijų ir gyvesnių melodijų pynėje. Tėviškės Garsų valandėlė yra vertinga savo kultūringa, objektyvia ir aktualia programa. Neveltui naujai įsigiję FM radijo aparatus ir programą išgirdę, aukos ir gero žodžio nepagaili.

su komunistų nusikaltimais prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautas.

"Baltic Nations Week" programa bus įdomi ir parodys Lietuvos, Latvijos ir Estijos kultūrų įvairias puses. Nuo sausio 27 iki sausio 30 vyks Lietuvos, Latvijos ir Estijos dailės ir vėliau paroda. Sausio 28 dien, 8:30 val. vak. įvyks Lietuvos, Latvijos ir Estijos liaudies šokių ir dainų vakaras. Programoje šoks liaudies šokių grupės, kur Lietuva atstovaus talentingas Sagio Šokėjų būrelis, išlituanist. Vysk. Valančiaus mokyklos. To vakaro dainos dalį atliks keturi broliai Dautartai. Jie jau yra pasižymėję savo puikiu susidainavimu ir muzikaliniais gabumais. Jų dainų repertuaras yra turtingas ir išpildomas lietuvių, anglų, italų ir prancūzų kalbomis. Sausio 30 dieną, 3:30 p. p. Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas Alfonso Mikulskio, patieks turtingą liaudies dainų programą.

Šis įvykis yra reikšmingas tuo, kad rodo, kaip kietai ir nepailstamai veikia jauni lietuviai dėl Lietuvos. Rimgaudas Gulbinas yra 22 metų amžiaus ketvirtų metų politinių ir ekonominių mokslų studentas Baldwin-Wallace kolegijoje. Tai yra ypatingai tvirtu nusistatymo vyras, kurio asmuo, taip pat kaip ir kitų jo tipo jaunų lietuvių, yra įpintasis į Lietuvos ateities klausimą. Išaugintas svetimame krašte, jis išvystė taurią lietuvišką dvasią. Nuo pat mažens buvo skaitas ir tapęs studentu įsirašęs į L.S.T.Korp! Neolithuania Clevelando skyrių, kuriam vadovavo du metus. Nuo pat pirmų studentavimo dienų jis ėjo įvairias pareigas stovyklose bei korp-oracijoje. Jis yra pasižymėjęs savo uolumu dirbdamas įvairiuose lietuvių parengimuose, tarp jų ir Lietuvių Žygyje į Jungtines Tautas praėjusiais metais. Jo politiniai nusistatymai dėl Lietuvos klausimo yra kieti ir nepalaužiami — visiškai Lietuvos laisvės atgavimas be kompromisų. Šiais laikais, kada visi ieško lengvų būdų ir kompromisų, puiku matyti, kad atsiranda tvirtų ir taurių jaunų lietuvių, kaip Rimgaudas Gulbinas.

Lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti į Baldwin-Wallace kolegijos "Baltic Nations Week". Jėjimas į visas programas laisvas ir jos įvyks nustatytu laiku Baldwin-Wallace College Union, Baldwin-Wallace kolegija galima pasiekti važiuojant pietvakarius 237 keliu iki Berea miestelio. Tai yra apie pusę valandos kelionė nuo Clevelando miesto aikštės. A. G.

• **Sąžiningiausių patarnavimą** visais draudimo reikalais, gausite paskambinę patyrusiam draudimo atstovui V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **LB Clevelando I-mai** Apylinkai priklausantieji lietuviai prašomi užsimokėti LB solidarumo įnašą. Užsimokėti galima valdybos nariams bet kokių laikų kiekvieną sekmadienį po liet. pamaldų Šv. Jurgio parapijos salėje, arba pasiunčiant paštą valdybos išdėdintiui A. Jonaičiui — 13415 Milan Ave., Cleveland, Ohio 44112.

Taip pat galima įnešti mūsų einamonių sąskaiton #12529 — Superior Savings Ass., paliekant (būtinai) raštelį su pavarde, adresu ir kiek įmokama.

Solidarumo įnašas priimamas už 1965 ir 1966 metus. Solid. mok.: šeimai 3 dol., viengungiui 2 dol. ir nedarbiančiam 1 dol. metams.

Būkime solidarūs LB tikslų parėmimui atliekant daliną tautinį įsipareigojimą.

LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba

ROCHESTER

KARIUOMENĖS IR KLAIPĖDOS MINĖJIMAI

Rochesterio ramovėnai sausio mėn. 15 d. minėjo Lietuvos kariuomenės atsiradimo sukaktį ir Klaipėdos atvadavimą.

Minėjimas įvyko lietuvių parapijos salėje. Įžanginį žodį tarė Ramovėnų skyriaus pirmininkas V. Vitkus, apibūdindamas dvilypio minėjimo reikšmę ir paprašė dalyvių, pagerbti atsistojimu mirusius skyriaus narius — garbės pirmininkus pulk. Pr. Sala-džių ir J. Draugelį.

Pulk. R. Liormanas savo pasikaitoje nušvietė Lietuvos kariuomenės garbingus žygius, jų karingumą bei narsumą. Kariuomenės atsiradimo kelias buvo labai sunkus. Pulk. R. Liormanas pirmomis kariuomenės organizavimo dienomis stojo savanoriu ir kariuomenėje tarnavo iki pirmosios bolševikų okupacijos. Jis yra gyvas liudininkas visų pergyvenimo įvykių. Gan vaizdžiai apibūdino kariuomenės atsiradimo pradžią, jos kovas su Lietuvos priešais dėl tautos laisvės. Daug savanorių karių

HELP WANTED FEMALE

WAITRESSES

Experienced. Full or part time openings for luncheon and dinners. Meals and uniforms provided. Call after 2:30 P. M. 791-4545.

SHERWIN'S UNIVERSITY INN

10501 Carnegie Formerly Crosby's Restaurant (8-10)

SALAD GIRL

Experienced. Full or part time openings for luncheon and dinners. Meals and uniforms provided. Call after 2:30 P. M. 791-4545.

SHERWIN'S UNIVERSITY INN

10501 Carnegie Formerly Crosby's Restaurant (8-10)

HELP WANTED FEMALE OR MALE

CLERK-TYPIST FOR AUTO AGENCY

To type factory warranty & claims also some filing. Steady work—5 days. Plus fringe benefits.

Mr. Hershberger

A. D. PELUNIS OLDSMOBILE

13123 Detroit Ave. (8-10)

HELP WANTED MALE

LAYOUT MAN

Sheet metal fabrications. To lay out electrical enclosures. Several years job shop experience necessary.

Formweld Products Co.

1530 Coit Ave., East Cleveland (1 Block North of Euclid Ave.) (8-10)

OPPORTUNITY DIE CAST DIE REPAIRMAN

Apply White Industries 46 Sheldon Rd., Berea, Ohio (9-13)

MECHANIC

Experience in general factory maintenance. Fine fitting, machine repair etc. Must be able to read blueprints. See Mr. Kamm at

NYLONGE CORP.

1294 W. 70th St. Cleveland, Ohio (9-15)

DIE MAKERS

DAY & NIGHT SHIFT Overtime, paid holidays, long programs, fringe benefits.

Gathen Industries Inc.

8833 E. 10 Mile Rd. Center Line, Mich. (9-14)

Žuvo, kiti liko invalidais. Du yra ir Rochesterio mažoj lietuvių kolonijoje: Druseikis ir Pliskevičius.

Antrojo paskaitos daly buvo gildenamas Klaipėdos klausimas. Pulk. R. Liormanas buvo ilgametis Klaipėdos ir jo krašto karo komendantas, gerai žinodamas apie ano meto padėtį, labai įdomiai išryškino Klaipėdos politinę, ekonominę ir švietimo būitį.

Baigdamas pažymėjo, kad mūsų tauta daug kentėjusi, daug kovojusi dėl savo laisvės. Drąsiųjų tėvynės sūnų ir visos tautos pasiryžimu buvo pakilusi į naują laisvę gyvenimą. Kaip nepriklausomybės metais Lietuvą jungė viena mintis, taip ir nūdien turėtų jungti sunkios vergijos aki-vaizdoje. Be to, kvietė JAV kariuomenę tarnavusius karius rodyti jaunatvišką užsidegimą, ryžtą ir tokį patį susiklausymą, kaip ir Lietuvoj buvusieji kariai. Vienybėje viskas nugalima ir pasiekama.

Jaunas pianistas R. Obalis gražiai paskambino keletą žymiųjų muzikų kūrinių ištraukas, o solistė Br. Čypienė akompanuojant tam pačiam pianistui, padainavo St. Šimkaus — Vai kur nužėglins, Tėviškės daina ir Oi greičiau, greičiau. Ji savo skambiu ir stipriu balsu sužavėjo dalyvių. Publika atsidėkodama ilgai jai plojo ir įteikė gvyų gėlių puokštę.

Pr. Puidokas jautriai ir įspūdingai padeklamavo Nikos-Niliūno — "Vėjarodžio Simfonią".

Scenoje pasirodė Rochesterio Lietuvių Bendruomenės apylinkės choras, J. Adomaičio vedamas su patriotinių dainų pyne. Visi dalyviai reikšė choro vedėjui J. Adomaičiui ir choristams už triusą ir įdėtą pastangas nuosirdžiausią padėką.

Meninės dalies programą pravedė V. Žmuidžinas.

Ramovėnų skyriaus pirmininkas V. Vitkus padėkojo meninės dalies dalyviams.

Minėjimas praėjo darniai, patiklioje nuotaikoje. (jm)

MALE

BORING MILLS BENCH TOOLMAKERS HORIZ. MILLS GRINDERS (G.D., I.D. AND SURFACE) W & S TURRET LATHE Enterprise Machine Parts Corp.

Enterprise Machine Parts Corp. wants you full time if you have had precision toolmakers job shop experience. Top rates, fringes. Apply: 2731 Jerome

Detroit 12, Mich. 313 — 892-7900 (9-14)

WANTED

JOURNEYMEN DIE MAKERS

Job shop experience. Long program. 58 hours per week. Fringe benefits.

J. W. TOOL & DIE CO.

21260 W. 8 Mile Southfield, Mich. (8-14)

PARDUODAMAS NAMAS

Groewood rajone, geras pajamų šaltinis. Du butai po 4 ir 5 kamb., dvigubas garažas. \$11,900. Tel. IV 1-8153. (8-10)

J. P. MULL-MULIOIS REALTOR

Investavimui 7 butai, pajamos \$156 mėn. \$26,000.

2 dviejų š. namai arti St. Clair. \$11,000.

Didelis pareikalavimas vienas ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai: Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas

15969 Euclid Ave. UL 1-6666

KANADOS LIETUVIAI

• **Solistė L. Šukytė** nepasirašė sutarties su Metropolitan opera. Nuomonės išsiskyrė dėl sutarties ilgio (pasiūlyta trijų metų, tuo tarpu solistė pageidavo tik vieno metų) ir kai kurių partijų operose.

• **Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo** minėjimai Toronte ir Hamiltonė rengiami vasario 20 d. Pagrindinę paskaitą Toronte skaitys V. Adamkavičius iš Chicagos, o Hamiltonė — J. Daugėla iš Clevelando.

• **Hamiltono Aukuras** su Atžalyno sausio 16 d. gastroliavo Toronte.

• **Toronte staiga mirė Petras Kairys**, sulaukęs 63 m., atvykęs į Kanadą 1928 m., o **Montrealyje** a. a. Kazys Kažukauskas 69 m.

• **Toronte įsikūrė dramos ir filmo sambūris Alka**, pasirinkdama sau uždavinį filmo akiračio ir scenos meno pažinimo plėtimą. Jau paskelbta eilė paskaitų ir filmų. Sporto mėgėjų dėmesiui atkreipiamas dėmesys filmui iš Tokijo olimpiados, kuris bus rodomas balandžio 10 d. Paskaitos ir filmai rodomi šv. Jono parapijos salėje.

• **Montrealį** iš Australijos aplankė A. ir I. Jokubauskai. Su dukra Danute jie keliauja aplink pasaulį, aplėdę Melburną 1965 lapkričio mėn.

• **Aukso žąsis** Toronte bus rodoma Prisikėlimo parapijos salėje sausio 30 d.

• **Toronto Vyčio** vyrai pralaimėjo lygos krepšinio pirmenybių rungtynes Kodakui 62:67, o Aušros jauniai įveikė estus 49:47. Aušros moterų tryš komandos numato dalyvauti Ontario prov. pirmenybėse.

• **Vasario 16 d. minėjime** Toronte sutiko dalyvauti ir kalbą pasakytį federalinio kabineto ministrė, liberalų partijos narė iš Niagara Falls Judy La Marsh.

• **Lietuviškoji radijo valandėlė** vad. J. R. Simanavičiaus, girdima iš Niagara Falls, N. Y. stoties (deja, ji pasiekia tik Toronto, St. Catharines, Wellando klausytojus, tačiau negirdima Hamiltonė) kiekvieną sekmadienį, šiemet švenčia penkiolikos metų sukaktį. Ją numatoma paminėti koncertu, kur programą atliks vyrų oktetas iš New Yorko ir po to — bendras pasilinksminimas. (kb)

LAPKRIČIO 13 ATGARSAI ITALIJOJE IR VOKIETIJOJE

Ryšium su lapkričio 13 manifestacija New York Times paskelbto atsišaukimo tekstą Lietuvos Pasiuntinybė Romoje išsiuntinėjo visoms šv. Sosto įstaigoms, prie Vatikano akredituotiems diplomatams, žymesniems italų politikams bei parlamentarams ir didesniems Romos laikraščiams.

Lapkričio mėn. pradžioje, vykstant Baltų Draugijos 10 m. sukakties minėjimui Bonnoje (Vokietijoje) minėtas tekstas buvo įteiktas vokiečių užsienio reikalų ministerijai ir minėjime dalyvavusiems asmenims.

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdybos nariai: pirm. inž. Jonas Jurekūnas, vicepirm. T. Blinstrubas ir sekr. D. Bartkuvienė buvo atvykę į Clevelandą, kur dvi dienas pašventė atstovaujant bendrines organizacijas, kuriose jie aktyviai reiškiasi (ALT ir LB), veiksmų konferencijoje ir bendruose posėdžiuose su Vilties Draugijos valdyba.

Ta proga iš East Chicago kartu posėdžiams atvyko ir Vilties Draugijos vicepirmininkas K. Pocius.

• Jau yra gauta V. Daurgidaitės-Sruogienės Lietuvos Istorija, šeštoji laida. Terros išleista. Kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Galite įsigyti Dirvoje.

CHICAGO

• Vasario 16 Akto minėjimas įvyks vasario 13 dieną, 1966 metais, 2 val. po pietų Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje 67 ir California Ave., Chicago, Ill. Minėjimą ruošia Chicago Lietuvių Taryba.

Prof. Dr. Antanas Sužiedėlis bus pagrindiniu kalbėtoju.

• Edas Modestas-Modestavičius, iškilus sportininkas, Korp! Neo-Lithuania krepšinio komandos kapitonas, senesniai grįžo iš Ispanijos, kur dalyvavo Europos, šiaurės ir Pietų Amerikos krepšinio tarptautiniame turnyre. Edas Modestas ir W. Molis, abu Korp! Neo-Lithuania krepšinio žaidėjai, atstovavo šiaurės Ameriką.

Edas Modestas, kuris šį semestrą baigia chemijos studijas, iš Ispanijos gavo su labai viliojančiu atlyginiu pasiūlymą pasilikti jų krašte ir žaisti bei treniruoti Ispanijos rinktinę.

Chicago sportininkai juokauja, kodėl Sovietų Rusiją paskutinę minutę atsiuntė telegramą, jog turnyre negalės dalyvauti. O to priežastimi buvo Edas Modestas — JAV krepšinio rinktinės atstovas. Sužinoję, kad jis vyksta į Ispaniją, jie nebesutiko išleisti savo geriausio krepšininko Modesto Paulausko, kad du lietuviai Modestai nepadarytų šamokso.

• Petro Šileikio, C.P.O., žinomo ortopedo, turinčio savo kabinetą Chicagoje, 2850 West 63rd Street, vardu Dirvos jubiliejaus proga, atsiųsta auka 10 dolerių.

Šią auką atsiuntė vienas Dirvos bendradarbis, kuriam Petras Šileikis po automobiliaus nelaimės atliko ortopedinį patarnavimą.

Petras Šileikis, ortopedijos mokslus baigęs Čekoslovakijoje, yra nuoširdus lietuviškos spaudos skaitytojas ir rėmėjas. Todėl norint pareikšti jam padėką ir buvo pasirinkta jo vardas Dirvai pasiunčiant 10 dolerių.

• Gabrielius Gedvila, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto vicepirmininkas, yra "Jaunimo Studijos" komisijos pirmininkas. Šią komisiją sudaro: G. Gedvila, V. Kleiza, V. Černius, G. Procuta, T. Remeikis, R. Sakadolskis ir M. Druga. Jau yra baigiamas paruošti jaunimui anketa, kuri bus siunčiama per jaunimo organizacijas. "Jaunimo Studija" palies tarp kitų ir sekančias problemas: nutautėjimas, įsijungimas į darbus lietuviš-

AUKOS DIRVAI

J. Graužinis, Chicago...	4,00
N. Cheretzky, Cleveland...	4,00
J. Guobis, Providence...	1,00
Z. Jakulis, Cleveland...	4,00
A. Gubilas, Detroit...	4,00
A. Melinis, Cleveland...	1,00
A. Blindžius, Detroit...	4,00
T. Jurčys, Chicago...	4,00
T. Bartkus, Sarnia, Canad...	5,00
K. Gečaitė, Manteno, Ill...	4,00
J. Šlapelis, Cleveland...	3,00
Iz. Samas, Cleveland...	4,00
Z. Strazdas, Wethersfield...	2,00
K. Šepeta, Detroit...	4,00
A. Pimpė, Chicago...	9,00
M. Vilkišius, Lawrence...	1,00
Pr. Aleksandravičius, Cleveland...	5,00
St. Iliaševičius, Detroit...	1,00
Dr. G. Vank-Venckūnas, St. Louis, Mo...	3,00
T. Klovas, Toronto...	1,00
Dr. J. Mačys, Cleveland...	3,00
J. Širka, Chicago...	1,00
O. Laskus, Chicago, Ill...	1,00
P. Litvinas, Los Angeles...	1,00
Dr. J. Bartkus, Chicago...	7,00
V. Maželka, Chicago...	4,00
O. Jakubauskienė, Santa Monica, Calif...	10,00
V. Jonaitis, Granville, Ohio...	1,00

kose institucijose, tautiškumo palaikymas, santykis su vyresniąja karta, jaunimo organizacijų vaidmuo Lietuvos laisvinimo darbe.

• Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso metu birželio 30 — liepos 3 d. Chicagoje laukiama apie šimto jaunuolių iš kitų kraštų. Komitetas kreipiasi į visų JAV lietuvių karių Vietname, Korėjoje ir Europoje artimuosius prašydamas pranešti šių karių adresus. Jaunimo metų proga bus bandoma jais daugiau pasirūpinti ir gal kai kuriuos atvežti į Kongresą. Prašome siųsti žinias šiuo adresu: Lithuanian World Youth Congress 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

• Česlovas Grincevičius nuo šių metų pradžios įjungė į Pasaulio Lietuvių Archyvo vadovybės sąstatą. Jis bus bibliotekos vedėjas, kuri jau turi daugiau 10,000 egzempliorių knygų ir brošiūrų. Jo įsijungimas į PLA vadovybę yra labai naudingas šiai įstaigai, nes jis tam darbu yra puikiai pasiruošęs.

— Gresiantieji pavojai ir noras pasitarnauti skaudžiausiuoju momentu Lietuvai, paskatins lietuvių gausiai aukoti Lietuvių Fondui. Taip rašo LF valdybai prelatas P. M. Juras iš Lawrence.

Nestovėkite nuošaliai, tuoj įsijunkite į LF narių eiles ir įamžinkite per LF vardyną savo vardą tautos istorijos lapuose. (sk)

PADĖKA

A + A

DOMICELE NAVICKIENĖ.

Mūsų mylima Mamytė, mirė 1965 m. gruodžio 27 d. Lietuvoje.

Nuoširdžiai dėkojame didžiai gerbiameiems sv. Jurgio parapijos kun. K. Žemaičiui ir kun. Čekavičiui, gruodžio mėn. 31 d. atlaikiusiems gedulingas pamaldas už Mamytės vėlę, o mums taip skaudžioje valandoje turusiems paguodos žodį.

Širdingai dėkojame visiems atsilankiusiems pamaldose, ir užprašiusiems sv. Mišias už Jos vėlę.

Dėkojame artimiesiems, mieliems draugams ir pažįstamiems, pareikšusiems užuojautą asmeniškai, laiškais ir spaudoje.

Nuliūdę dukterys

A. Staškūnienė, A. Dziakonienė, sūnus Feliksas ir jų šeimos

'NEMUNAS ŽYDI' CHICAGOJE

Sausio šešioliktoji. Chicago gatvės padengtos saulėje blizgančių lengvųjų sniegu.

Minios lietuvių renkasi į Marijos aukštesniąją mokyklą, į Lietuvių Meno Ansamblio "Dainavos" dvidešimties metų sukakties progą statomą Gasparo Veličkos "Nemunas žydi".

Pirmą kartą toji dviejų veiksmų muzikinė pjesė, autoriaus režisūroje, dainaviečių buvo pastatyta Chicagoje, 1951 metų gegužės 13 d. Muzikinę veikalo dalį tada paruošė ir tvarkė ilgametis "Dainavos" vadovas muz. Stepas Sodeika.

Praėjo jau beveik penkiolika metų. Svetinga Amerikos žemė jau spėjo priglauti amžinam poilsiui ir Gasparą ir Stepą. Bet "Dainava" liko gyva, lyg mūsų tauta, vienus išleisdama, kitus pasitikdama, nuolat atsinaujindama.

Kas matė pirmuosius "Dainavos" pasirodymus, galėjo palyginti su pastaruoju ir įsitikinti, kad nei laikas nei tremtis nepajėgė iš mūsų išrauti tėvynės meilės, ilgesio, savos kultūros ir lietuviško meno.

Šį kartą dirigento lazdele simfoninį orkestrą ir visą muzikinę dalį sumaniai ir energingai pravedė naujasis "Dainavos" ansamblio vadovas muz. Petras Armonas.

Uzdangai atsidarė, Jurgio Daugvilos berželiais ir priangiu kukliai išdekoruotoje scenoje, pasirodė arti šimto tautiniais drabužiais pasipuošusių dainaviečių. Greta penkiolika ar dvidešimt metų chore dainuojančių, žilstančiais plaukais pasidabinusių dainininkų, matėme didelį skaičių naujų ir jaunų, vos metus kitus "Dainavoje" atsiradusių. Jie visi susiliejo į vieną darnų, disciplinuotą meninį ansamblį.

Muzikinę pjesės pusę paruošė ir harmonizavo darbuštas ir energingas, būsimos III JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės vadovas, kompozitorius Jonas Zdanus.

Greta choro, svarbiausią pjesėje Nastės vaidmenį išpildė solistė Nerija Linkevičiūtė. Sultingas sopranas, švari dika, patyrimas scenoje, jaunystė, žavus tautinis kostiumas darė ją lyg nuliėtą tai rolei.

Žavūs buvo ir Leonas Barauskas Jono vaidmeny, Emilija Gepnerienė — Tetos, Irena Radienė — liežuvingos Marcelės, Joana Stoškutė — Onytės, sultingas bosas Vytautas Radys — Minkaus, Albertas Stočkus — Parulis, Julius Širka — Jurgio, Bernardas Vindašius — viršaičio, Pranas Kavaliauskas — Kazio, Kazys Ulevičius — Jeronimo ir Juozas Zoruba — Prano vaidmenyse.

Solo baletą "Regėjimas", pagal Jaunučio Puodžiūno choreografiją, išpildė Gražina Giedraitienė ir Jaunutis Puodžiūnas.

Nijolė Pupienė darniai paruošė tautinius šokius: Malūną, Oželį, Sadutę ir Subatėlę, kuriuos grakščiai išpildė patyrusi tautinių šokių šokėjų grupė.

Nelengvą režisoriaus uždavinį vykusiai sprendė Kazys Veselka. Atrodo, kad neapsunkintų dainavimo, jis vengė per daug judėjimo scenoje, nors keletą kartų turėjo grūsti chorą pirmyn lyg į ožio ragą taip, kad nevisi daininkai galėjo matyti dirigentą.

Chormeisterio pareigas turėjo Petras Vacbergas. Apšvietimą tvarkė Kazys Cijūnėlis ir Česlovas Rukuiža. Šokius paruošti padėjo akordeonistai: Ažuolas Stelmokas ir Petras Kivėnas.

Visi svečiai buvo apdovanojami gražiai paruoštu jubiliejiniu "Dainavos" leidiniu.

Pjesė užbaigta Stepo Sodeikos "Šiaurės Pašvaistės" daina, lyg išeivių, pasiilgusių tėvynės, himnu.

Sekmadienio, kaip ir pirmasis šeštadienio, spektaklis praėjo sklandžiai ir paliko gilų įspūdį salę užpildžiusiems žiūrovams. Dar prieš I-ąją karą Amerikon atvykusi lietuvė, šluostydama nostalgijos ašaras, išsitarė: "Gražu, buvo "neška-da" nei šešių dolerių".

V. A. Račkauskas

VIRŠUJE: Dainavos ansamblis, sausio 15 ir 16 d. Chicagoje suvaidinęs muzikinį veiklą "Nemunas žydi". Vidury tarpan-samblių jų vadovas muz. Petras Armonas.

V. A. Račkausko nuotrauka

Sol. Nerija Linkevičiūtė Nastės vaidmenyje ir Leonas Barauskas Jono vaidmenyje muzikiniame veikale "Nemunas žydi".

V. A. Račkausko nuotrauka

Emilija Gepnerienė -- Teta ir Albertas Stočkus -- Parulis veikale "Nemunas žydi".

V. A. Račkausko nuotrauka

Dainavos ansamblio altai ir bosai "Nemunas žydi" vaidinime.

V. A. Račkausko nuotrauka